

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра історії музики

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ Музично-теоретичні системи ”**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Музикознавство, Композиція, Етномузикознавство
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно- практичної підготовки (ОК 3.13.11, ОК 3.14.13, ОК 3.15.10)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (7)
Термін викладання	7 семестр
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна

Робоча програма навчальної дисципліни „Музично-теоретичні системи” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Мельник Лідія Олександрівна – професор кафедри композиції, доктор мистецтвознавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Історії музики* “_21_”
_____ червня _____ 2021 р., протокол № _8_

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Метою і завданням навчальної дисципліни «Музично-теоретичні системи» є формування компетентності у сфері теоретичних засад музики, навичок застосування аналітичного інструментарію на сучасному етапі технологічного розвитку, вміння критично підходити до аналізу теоретичних систем музичної культури.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота
				Всього	у тому числі:		
			лекційні		індивідуальні	практичні	
IV		2	60		30		30
	7	2	60		30		30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Модуль 1. Теорія музики як система знань про суть явищ і законів музики.	Кількість годин
		Змістовий модуль 1. Побутово-виконавський фольклоризм	
1	Тема 1.	Закони музики як мистецтва у системі класифікованих емпіричних знань <i>Формування уявлень про усталені в музичній практиці закономірності відбору й організації музичного матеріалу.</i>	4
2	Тема 2	Ладові системи Середньовіччя <i>Трактування організації музичного матеріалу у вченнях періоду патристики (Августин), Каролінгів (Флакк Алкуїн (бл.735-804) Гукбальд (840-930) та Високого Середньовіччя (Гвідо Аретинський)</i>	4
3	Тема 3	Музично-теоретична система доби Відродження <i>Засади теоретичних систем Маркетто Падуанського (кін.XIII-поч.XIV ст.), Іоанна де Грохео (поч.XIV ст.). Ars Musice: vulgaris–mensurata-Ecclesiastica та Просдоцімуса де Бальдемандіс (поч. XV ст.).</i>	4
4	Тема 4	Микола Дилецький і його «Граматика мусикійська» <i>Специфіка і традиції українського музично-теоретичного компендіуму «золотої доби».</i>	2
		Змістовий модуль 2. Музично-теоретична наука модерної доби	
5	Тема 1	Музична наука першої пол. XIX ст. Теорія форми у працях Адольфа Бернгарда Маркса в Гуго Рімана <i>Форми музично-теоретичної освіти в університетських</i>	4

		<i>програмах різних європейських країн</i>	
6	Тема 2	Музично-теоретичні системи першої половини ХХ ст. <i>Порівняння музично-теоретичних систем Ернста Курта, Арнольда Шенберга, Болеслава Яворського та Олександра Оголевця.</i>	4
7	Тема 3	Огляд східних музично-теоретичних систем <i>Представлення порівняльних форм музично-теоретичної думки Китаю, Японії та Індії.</i>	4
8	Тема 4	Музично-теоретичні системи в добі глобалізації та гіперінформативності <i>Обрані інновації у структуруванні музичної тканини – авангард та постмодерн</i>	4
		Всього годин	30

Самостійна робота 7 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготувати презентацію: «Давньогрецька теорія музики».	4
2.	Підготувати ключові питання для дискусії на тему «Парадигма всезагального (суспільна свідомість: музично-теоретична система та її понятійний апарат) – окремішнього (колективна свідомість: школи, напрями та їх теорії, ідеї, гіпотези) – одиничного (індивідуальна свідомість: автори і їх конкретні теоретичні праці)».	4
	Поточний контроль	2
3.	Візуалізувати модель однієї з обраних музично-теоретичних систем.	4
4.	Підготувати прогностичну концепцію дискусії на тему: «Періодизація історії музично-теоретичної науки»	4
5.	Підготувати обговорення 3-4 обраних робіт із списку зарубіжних джерел допоміжної літератури	6
6.	Скласти і розв'язати практичне завдання з однієї обраної музично-теоретичної системи.	4
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього годин	30

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної роботи		
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
2 семестр		100
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування лекцій і ведення конспекту		7,5
Конспектування обов'язкової літератури		7,5
Конспектування додаткової літератури		5
Написання тестів	2 x 20	20
Підготовка наукового реферату і його захист	10 x 1	10
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Наявність конспекту усіх лекцій, обов'язкової та додаткової літератури	10 x 1	10
Відповідь на три запитання з матеріалу курсу	10 x 3	30
Відповідь на додаткове запитання		10

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-17	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Вірановський Г. Музично-теоретичні системи. – К., 1978.
2. Горемичкін А.И. Основи музичної мови. Підручник-дослідження з методики викладання музично-теоретичних дисциплін в системі музично-педагогічної освіти. – Мелітополь, 2005. – 161 с.
3. Котляревський І. Вступ до класифікації музично-теоретичних систем. К., 1974.
4. Тукова І. Музика і природознавство. Взаємодія світів в умонастроях епох XVII - початок XXI століття : монографія. ред. Наталія Бордукова. – Харків : Акта, 2021.
5. Berezovsky Jesse. The structure of musical harmony as an ordered phase of sound: A statistical mechanics approach to music theory \ Science Advances 17 May 2019: Vol. 5, no. 5, p. 84-90
6. Christensen, Thomas (ed.). The Cambridge History of Western Music Theory Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
7. Current Research in Systematic Musicology. Series Editors: Bader, Rolf, Leman, Marc, Godoy, Rolf-Inge, 2018.
8. Exploring avenues to interdisciplinary research: from cross- to multi- to interdisciplinarity / Ed. by M. Karanika-Murray, R. Wiesemes. Nottingham: Nottingham University Press, 2009. 200 p.

Допоміжні:

1. Arntz, Michael (1999), Hugo Riemann (1849–1919): Leben, Werk und Wirkung, Köln: Concerto-Verlag.
2. Baudelaire, Charles (1995), *Le Spleen de Paris, Les Paradis artificiels*, Paris: Bookking International.
3. Breyer, Knud (2012): Clemens Kühn / John Leigh (Hgg.), *Systeme der Musiktheorie*, Dresden: Sandstein 2009. ZGMTH 9/1, 149–154.
4. Barnes, Latham (1984). *The Complete Works of Aristotle*. Princeton: Princeton University Press.
5. Baroni, Mario (1983). "The Concept of Musical Grammar", translated by Simon Maguire and William Drabkin. *Music Analysis* 2, no. 2:175–208.
6. Bartlette, Christopher, and Steven G. Laitz (2010). *Graduate Review of Tonal Theory*. New York: Oxford University Press.
7. Benade, Arthur H. (1960). *Horns, Strings, and Harmony*. Science Study Series S 11. Garden City, New York: Doubleday & Company, Inc.
8. Dahlhaus, Carl (1974), »Zur Kritik des Riemannschen Systems«, in: Carl Dahlhaus *Gesammelte Schriften* 2, hg. von Hermann Danuser u.a., Laaber: Laaber 2001, 246–269.
9. Dällenbach, Lucien (1977), *Le récit spéculaire. Essai sur la Mise en abyme*, Paris: Seuil.
10. Danuser, Hermann (1988), »Beethoven als Klassiker der Klaviersonate«, in: *Gattungen der Musik und ihre Klassiker im Wandel der Geschichte*, hg. von dems., Laaber 1988, 197–220.
11. Danuser, Hermann (1998), »Der Text und die Texte. Über Singularisierung und Pluralisierung einer Kategorie«, in: *Musik als Text. Bericht über den Internationalen Kongreß der Gesellschaft für Musikforschung Freiburg im Breisgau 1993*, hg. von H. Danuser und T. Plebuch, Bd. 1: Hauptreferate, Symposien, Kolloquien, Kassel u.a.: Bärenreiter, 38–44.
12. Danuser, Hermann (2005), Rezension von *History of Western Music Theory* (hg. von Thomas Christensen), *Music Analysis* 24/1–2, 265–282.
13. Danuser, Hermann (2010), »Die Kunst der Kontextualisierung. Über Spezifik in der Musikwissenschaft«, in: *Musikalische Analyse und kulturgeschichtliche Kontextualisierung*. Für Reinhold Brinkmann, hg. von Tobias Bleek und Camilla Bork, Stuttgart: Steiner, 41–63.
14. Holtmeier, Ludwig (1997), »Nicht Kunst? Nicht Wissenschaft? Zur Lage der Musiktheorie«, *Musik & Ästhetik* 1, 119–136.
15. Mahrenholz, Simone (1998), *Musik und Erkenntnis. Eine Studie im Ausgang von Nelson Goodmans Symboltheorie*, Stuttgart und Weimar: J.B. Metzler.
16. Mazzola, Guerino, Stefan Göller, and Stefan Müller (2002). [The Topos of Music: Geometric Logic of Concepts, Theory, and Performance, Vol. 1.](#) Basel, Boston, and Berlin: Birkhäuser. (Basel). (Boston).
17. [Olson, Harry F.](#) (1967). [Music, Physics and Engineering.](#) New York: Dover Publications.

18. Miguel, Roig-Francoli (2011). *Harmony in Context*, Second edition, McGraw-Hill Higher Education.
19. Owen, Harold (2000). *Music Theory Resource Book*. Oxford University Press.
20. Nowak, Adolf (1980), «Anschauung als musikalische Kategorie», in: *Anschauung als ästhetische Kategorie*, hg. von Rüdiger Bubner u.a. (neue hefte für philosophie 18/19), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 103–117.
21. Nowak, Adolf (1999), »Musikalische Logik – philosophische Logik«, in: *Philosophischer Gedanke und musikalischer Klang. Zum Wechselverhältnis von Musik und Philosophie*, hg. von Christoph Asmuth, Gunther Scholtz, Franz-Bernhard Stammkötter, Frankfurt/New York: Campus, 175–192.
22. Riemann, Hugo (1877), *Musikalische Syntaxis*, Leipzig: Breitkopf & Härtel, 1877, Reprint Niederwalluf: Dr. Martin Sändig, 1971.
23. Riemann, Hugo (1878), »Der gegenwärtige Stand der musikalischen Ästhetik«, in: *Präludien und Studien. Gesammelte Aufsätze zur Ästhetik, Theorie und Geschichte der Musik*, Bd. 2, Leipzig: Seemann, 1900, 46–55.
24. Riemann, Hugo (1900), *Musik-Lexikon* (5. Auflage), Leipzig: Max Hesse.
25. Rummenhüller, Peter (1967), *Musiktheoretisches Denken im 19. Jahrhundert. Versuch einer Interpretation erkenntnistheoretischer Zeugnisse in der Musiktheorie (= Studien zur Musikgeschichte des 19. Jahrhunderts 12)*, Regensburg: Gustav Bosse.
26. Rummenhüller, Peter (2001), »Der fluktuierende Theoriebegriff Hugo Riemanns. Musiktheorie zwischen Idealismus und Naturwissenschaft«, in: *Böhme-Mehner/Mehner (Hg.) 2001*, 31–36.
27. Sorce, Richard (1995). *Music Theory for the Music Professional*. [N.p.]: Ardsley House.
28. Taruskin, Richard (2009). "Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century: The Oxford History of Western Music." Oxford University Press.
29. Taylor, Eric (1989). *AB Guide to Music Theory, Part 1*. London: Associated Board of the Royal Schools of Music.
30. Taylor, Eric (1991). *AB Guide to Music Theory, Part 2*. London: Associated Board of the Royal Schools of Music.
31. Schäfer, Ursula (Hg.), (1999) *Artes im Mittelalter*, Berlin: Akademie Verlag.
32. Schönberg, Arnold (1911), *Harmonielehre*, Wien: Universal Edition 7, 1966.
33. Sprick, Jan Philipp (2010), *Die Sequenz in der deutschen Musiktheorie um 1900*, unveröffentl. Diss. Humboldt-Universität zu Berlin.
34. Welsch, Wolfgang (1987), *Unsere postmoderne Moderne*, Weinheim: VCH, Acta Humanoria.
35. Welsch, Wolfgang (Hg.) (1988), *Wege aus der Moderne. Schlüsseltexte der Postmoderne-Diskussion*, Weinheim: VCH, Acta Humanoria.

36. Zaminer, Frieder / Thomas Ertelt (Hg.) (1984ff.), Geschichte der Musiktheorie, Bde. 1–11, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<https://archive.org/details/musicphysicsengi0000olso>

https://en.wikipedia.org/wiki/Harry_F._Olson

https://books.google.com.ua/books?id=6I9U9-Rls8oC&redir_esc=y